

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 26 juni 2023
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	10354/1/23 REV 1
Ärende:	Rådets slutsatser om Internationella brottmålsdomstolen i samband med tjugofemårsfirandet av Romstadgans antagande

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om Internationella brottmålsdomstolen i samband med tjugofemårsfirandet av Romstadgans antagande.

RÅDETS SLUTSATSER**OM INTERNATIONELLA BROTTMÅLSDOMSTOLEN I SAMBAND MED
TJUGOFEMÅRSFIRANDET AV ROMSTADGANS ANTAGANDE**

1. På tjugofemårsdagen för Romstadgans antagande firar Europeiska unionen och dess medlemsstater Internationella brottmålsdomstolen (ICC) vars avgörande bidrag till kampen mot strafflöshet för de allvarligaste brotten angår hela det internationella samfundet. I dag upprepar rådet sitt fasta stöd till brottmålsdomstolen för dess centrala roll när det gäller att skipa rättvisa för offren i alla situationer inom dess behörighet.
2. Europeiska unionen har varit en orubblig anhängare av ICC sedan domstolen inrättades. ICC är världens första och enda permanenta internationella brottmålsdomstol för utredning och lagföring av de allvarligaste internationella brotten och utgör ett bevis på det internationella samfundets beslutsamhet att få ett slut på strafflösheten för de mest avskyvärda övergreppen och främja en kultur som kännetecknas av ansvarsskyldighet, både på nationell och internationell nivå.
3. Romstadgans tjugofemårsfirande är ett unikt tillfälle att utvärdera brottmålsdomstolens många framgångar, men också att bekräfta Europeiska unionens stöd för dess framtid. Betydande framsteg fortsätter att göras i fråga om ICC:s verksamhet, såsom preliminära undersökningar, utredningar och rättsliga förfaranden. I dag är ICC involverad i sjutton situationer världen över och ett rekordstort antal aktiva ärenden drivs i domstolens förfaranden.
4. Alla situationer där det verkar som om de allvarligaste brott som angår det internationella samfundet har begåtts förtjänar vår fullständiga uppmärksamhet. Rådet är övertygat om att ICC, i enlighet med principen om komplementaritet, kommer att skipa rättvisa för offren överallt.
5. Ett krig pågår på den europeiska kontinenten. Rådet bekräftar sina slutsatser från december 2022 om kampen mot strafflöshet avseende brott begångna i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

6. Rådet framhåller ICC:s viktiga roll när det gäller att skipa rättvisa för offren för fruktansvärda brott och ge dem en röst genom att låta dem delta i domstolens förfaranden, tillhandahålla stöd och ge dem gottgörelse. Domstolens brottsofferfond har bistått tiotusentals offer med fysisk och psykisk rehabilitering och materiellt stöd. Rådet uppmanar enträget stadgeparterna och andra att stödja och fortsätta att stödja brottsofferfonden.
7. Rådet erinrar om civilsamhällets grundläggande roll i ICC:s inrättande och funktion och när det gäller att stödja offrens tillgång till rättslig prövning. I år är det också tjugofem år sedan FN:s förklaring om människorättsförsvarare antogs. Rådet åtar sig att värna utrymmet för civilsamhället, bland annat genom att reagera på hot mot människorättsförsvarare som befinner sig i frontlinjen för rättskipande insatser.
8. När ICC leder kampen mot strafflöshet måste den kunna arbeta oberoende och opartiskt. Europeiska unionen står fast vid sitt åtagande att samarbeta med alla stadgeparter och andra partner runt om i världen för att stödja ICC och bevara och respektera brottmålsdomstolens oberoende och Romstadgans integritet. Alla hot mot ICC, dess personal och de som deltar i domstolens arbete är oacceptabla.
9. Europeiska unionen är fast besluten att se till att ICC fungerar effektivt. År 2006 blev EU den första regionala organisationen som ingick ett avtal om samarbete med domstolen. Ett fullständigt samarbete med ICC är en förutsättning för domstolens effektiva arbete. Rådet noterar att bristande samarbete utgör en allvarlig utmaning för ICC.
10. Rådet uppmanar alla stater att säkerställa fullständigt samarbete med domstolen, bland annat genom att snabbt verkställa utestående arresteringsorder och ingå frivilliga avtal. Skydd och omplacering av offer och vittnen, tillfällig och slutlig frigivning samt verkställighet av fängelsestraff är alla integrerade delar av det internationella straffrättsliga förfarandet, och den relativa bördan bör fördelas rättvist mellan stadgeparterna, inbegripet, när så är lämpligt, genom frivilliga samarbetsavtal.

11. Principerna i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och principerna för dess funktion är helt i linje med EU:s principer och mål. Rådet är fast beslutet att fortsätta sina ansträngningar och med förnyad kraft främja Romstadgans universalitet och bevara dess integritet. Europeiska unionen uppmanar enträget de stater som ännu inte har ratificerat eller anslutit sig till Romstadgan, inbegripet EU:s kandidatländer, att snarast göra det och få ett slut på strafflösheten för de allvarligaste brotten. EU uppmanar också stadgeparterna att, med beaktande av deras nationella omständigheter, överväga att ratificera eller godta ändringarna av Romstadgan.
12. Rådet kommer att fortsätta sina ansträngningar att ytterligare integrera ICC i Europeiska unionens interna och externa politikområden för att säkerställa samstämmighet och göra domstolen till en integrerad del av unionens diskussioner om internationell humanitär rätt, mänskliga rättigheter, fredsbyggande och konfliktlösning, och bekräftar sitt åtagande att ge ICC löpande diplomatiskt stöd så att domstolen kan fullgöra sitt mandat på ett effektivt sätt. I detta avseende lovordar rådet det särskilda fokus som EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter har i sitt uppdrag och arbete när det gäller att främja efterlevnaden av internationell humanitär rätt och stödja internationell straffrätt, och välkomnar den särskilda representantens fortsatta betoning på dessa frågor.
13. Rådet erkänner vikten av att förse ICC med nödvändiga och hållbara finansiella medel för att säkerställa att dess organ på ett kraftfullt och konsekvent sätt kan axla sina respektive roller i alla situationer som faller inom brottmålsdomstolens globala mandat. Rådet uppmanar alla Romstadgans stadgeparter att betala sina avgifter fullt ut och i tid och att omedelbart betala eventuella förfallna betalningar.
14. Granskningen av domstolens funktion är en unik möjlighet att stärka systemet för internationell straffrätt och göra brottmålsdomstolen mer effektiv och ändamålsenlig. Rådet lovordar brottmålsdomstolens engagemang under hela denna process. Rådet uppmanar ICC och stadgeparterna att fortsätta med bedömningen och genomförandet av relevanta rekommendationer, med vederbörlig respekt för domstolens rättsliga och lagföringsmässiga oberoende. Europeiska unionen fäster särskild vikt vid att främja goda styrelseformer och en hälsosam arbetsmiljö som också säkerställer delaktighet och jämställdhet. Rådet noterar den stärkta jämställdhetspolitiken vid ICC genom den nya strategin för jämställdhet och arbetsplatskultur.

15. Rådet lovordar och uppmuntrar vidare ICC:s insatser för att införliva ett genus- och åldersperspektiv i sitt utrednings- och åklagarrelaterade samt rättsliga arbete. Rådet uppmanar ICC att ytterligare stärka införlivandet av jämställdhetsperspektiv och ett barnperspektiv i strategierna vid insamlingen av bevis.
16. Rådet erinrar om att ICC är en domstol i högsta instans som kompletterar nationella domstolar och inte ersätter dem. Rådet framhåller därför vikten av komplementaritet och samarbete mellan nationella jurisdiktioner och brottmålsdomstolen som en av de viktigaste aspekterna av Romstadgan. I detta avseende framhåller rådet den roll som EU:s nätverk mot folkmord spelar för att stärka sådant samarbete och underlätta utbytet av bästa praxis mellan EU:s medlemsstater. EU uppmanar stadgeparterna att anta den nödvändiga nationella lagstiftning genom vilken internationella brott definieras, inrätta eller förstärka specialiserade enheter för krigsförbrytelser samt stärka samarbetet mellan staterna.
17. Europeiska unionen insisterar på den grundläggande betydelsen av att välja de mest högkvalificerade domarna och tjänstemännen till domstolen genom rättvisa, öppna och meritbaserade val, i enlighet med Romstadgan, för att säkerställa de rättsliga avgörandenas kvalitet och ytterligare öka förtroendet för institutionens förmåga och opartiskhet när det gäller att skipa rättvisa. Rådet uppmanar stadgeparterna att följa strikta och öppna nationella utnämningsförfaranden när de lägger fram kandidater till rättsliga ämbeten. En trovärdig och öppen valprocess, inbegripet säkerhetsprövning, är avgörande för att säkerställa brottmålsdomstolens legitimitet.
18. Tjugofemårsfirandet av Romstadgans antagande utgör en möjlighet att driva på kampen mot strafflöshet för de allvarligaste brotten och att stärka rättsstatsprincipen. Rådet lovordar stadgeparternas ansträngningar för att högtidlighålla årsdagen med olika evenemang världen över i samband med firandet av den internationella straffrättens framsteg. Europeiska unionen och dess medlemsstater kommer att fortsätta att främja kännedomen om ICC och Romstadgan. Europeiska unionen tar tillfället i akt att upprepa sitt orubbliga engagemang för ICC:s oberoende och opartiskhet och dess centrala roll i den globala kampen mot strafflöshet.